

ΟΙ ΕΓΚΛΙΣΕΙΣ ΤΟΥ ΡΗΜΑΤΟΣ

Τα ρήματα παιρνούν διάφορες μορφές και μας βοηθούν άλλες φορές να εκφράσουμε μια ευχή και άλλες φορές να δώσουμε μια εντολή, μια προσταγή.

π.χ.: Ο πατέρας πηγαίνει στη δουλειά. (είναι κάπι πραγματικό)

Θα ήθελα να πήγαινα εκδρομή. (είναι μια επιθυμία) **Πήγαινε.** (είναι μια προσταγή)

Οι διάφορες μορφές που παίρνουν τα ρήματα λέγονται **εγκλίσεις**.

Οι εγκλίσεις είναι οι παρακάτω:

α. Η οριστική: φανερώνει το βέβαιο, το πραγματικό.

π.χ.: Ο μαθητής διαβάζει.

β. Η υποτακτική: φανερώνει κάπι που θέλουμε ή που περιμένουμε να γίνει. Σχηματίζεται παίρνοντας μπροστά ένα από τα μάρια **ας, να** ή έναν από τους συνδέσμους **για να, αν, εάν,** όταν, άμα, ή το απαγορευτικό **μη(v),** ανάλογα με το τι θέλουμε να εκφράσουμε.

π.χ. **Ας παίξουμε.** (κάπι που θέλουμε) Ή **Όταν τελειώσω θα παίξουμε.** (κάπι που περιμένουμε).

Υποτακτική έγκλιση έχουν ο ενεστώτας, ο αδριστος κι ο παρακείμενος.

γ. Η προστακτική: φανερώνει προσταγή, επιθυμία ή ευχή. Έχει μόνο δύο πρόσωπα, το δεύτερο και το τρίτο. Το τρίτο πρόσωπο δεν έχει ξεχωριστό τύπο και συμπληρώνεται από την υποτακτική που παίρνει τότε τα μάρια **ας, να** (ας γράφει, να γράφει)

π.χ. **Κάθισε κάτω.** (προσταγή)

Δώσε μου το βιβλίο, σε παρακαλώ. (επιθυμία)

Προστακτική έχουν ο ενεστώτας, και ο αδριστος.

Έγκλισεις θεωρούνται και το **απαρέμφατο** και η **μετοχή**.

Απαρέμφατο: είναι άκλιτο και μας χρησιμεύει να σχηματίζουμε τους συντελεσμένους χρόνους των ρημάτων (παρακείμενος, υπερσυντέλικος, συντελεσμένος μέλλοντας). Π. χ. **Έχω λύσει τις ασκήσεις.**

Το απαρέμφατο σχηματίζεται μόνο στον Αδριστο.

Η Μετοχή είναι ρηματικός τύπος, άκλιτος στην Ενεργητική Φωνή (λύνοντας, αγαπώντας), και κλιπός στην παθητική (λυμένος-αγαπημένος).

Π.χ. **Ηρθα τρέχοντας** και **έφτοσα κουρασμένος.**

Ασκήσεις

Να υπογραμμίσεις τα ρήματα και να γράψεις μέσα στην παρένθεση την έγκλιση των ρημάτων των παρακάτω προτάσεων.

Κλείσε το παράθυρο. (.....)

Να διαβάσεις το μάθημα.(.....)

Μακάρι να πάμε εκδρομή. (.....)

Βοήθησε με.(.....)

Άμα βρέξει, πάρε ομπρέλα.(.....) (.....)

Αυξήθηκε η τιμή της βενζίνης. (.....)

Φρόντισε να μην αργήσεις. (.....) (.....)

Να σχηματίσεις την υποτακτική και την προστακτική των παρακάτω ρημάτων στο χρόνο που βρίσκονται:

ΟΡΙΣΤΙΚΗ	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ
έγραψες		
θυμηθήκατε		
διαβάσατε		
δεν πρόσεχες		
ανέλαβες		
δεν μοιράσατε		
πήλενει		

Να συμπληρώσεις τον παρακάτω πίνακα:

ΟΡΙΣΤΙΚΗ ΕΝΕΣΤΩΤΑ	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ ΕΝΕΣΤΩΤΑ	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ ΑΟΡΙΣΤΟΥ	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ ΑΟΡΙΣΤΟΥ
απαντάτε			
μιλάς			
βλέπετε			
πίνεις			
διώχνεις			
παιίρνετε			
πτερνάς			
φεύγετε			
αναβάλλεις			

Όνομα.....